

Andrzej Wiśniewski

"Wypowiedzenie stosunku pracy", J. Szczęski, Warszawa 1963 :
[recenzja]

Palestra 7/7-8(67-68), 105-106

1963

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Warto również zastanowić się, czy jest rzeczą słuszną, aby prezesi sądów wojewódzkich, przy pomocy których Minister ma sprawować nadzór nad adwokaturą, mogli do poszczególnych czynności delegować innych sędziów.

Wątpliwości budzi także przepis dotyczący postępowania w razie uchynienia uchwały wydanej przez radę adwokacką i zastąpienia jej decyzją Ministra".

*

W numerze 25 „Prawa i Życia” warto zwrócić uwagę na celny i ciekawy artykuł Henryka Jurkiewicza pt. „Aby pobudzać inicjatywę”. Autor, nawiązując do projektu ustawy o ustroju adwokatury, analizuje dotychczasową praktykę rzeczników dyscyplinarnych i komisji dyscyplinarnych oraz zjawisko przestępczości zawodowej adwokatów. Z braku miejsca nie będę omawiać tego artykułu, do którego asumpt dał zamieszczony w majowej „Palestrze” artykuł adw. Stanisława Rybczyńskiego. Sygnalizuję jedynie pozycję wartą przeczytania.

*

Jak widać, dyskusja jest dość ożywiona i dość wszechstronna. A przecież to, co ukazało się dotychczas na łamach prasy prawniczej i nieprawniczej, stanowi jedynie jej cząstkę. Szkoda, że brak czasu wynikający z tempa, w jakim rodzi się tak ważki akt prawny, uniemożliwia rozszerzenie publicznej wymiany poglądów. Sądzę, że byłoby to pożyteczne.

Lektor

PRZEGLĄD WYDAWNICTW PRAWNICZYCH

J. Szczerski: *Wypowiedzenie stosunku pracy*. Wyd. Prawn., Warszawa 1963 r., s. 172.

W praktyce przedsiębiorstw państwowych i innych uspołecznionych zakładów pracy podstawowym i najczęstszym sposobem rozwiązania umowy o pracę zawartej na czas nią określony, a także na okres próbny jest wypowiedzenie umowy przez którąkolwiek ze stron.

Ważność i skuteczność wypowiedzenia nie jest w zasadzie (w stosunku do ogółu pracowników) uzależniona od zachowania szczególnej formy tej czynności prawnej ani też od istnienia lub podania jej przyczyny (uzasadnienia). Od zasad tych, zwłaszcza w zakresie formy wypowiedzenia, istnieje jednak szereg wyjątków w przepisach szczególnych. Oprócz tego strony często zastrzegają w umowie o pracę, że wypowiedzenie umowy może nastąpić tylko na piśmie. Jeśli zaś chodzi o przyczynę wypowiedzenia, to dekret o utworzeniu rad zakładowych stwierdza, że rada zakładowa lub delegat współdziała przy regulowaniu zatrudnienia pracowników, przy ich przyjmowaniu i zwalnianiu. Przepis ten stanowi dla prawidłowo działającej i cieszącej się należytych autorytetem rady zakładowej podstawę współpracy z kierownictwem zakładu pracy w kwestii prowadzenia należytej polityki kadrowej i ochrony interesów załogi.

Jako wprowadzenie do bezpośredniej tematyki książki autor omawia istotę stosunku pracy jako stosunku prawnego. Określenie bowiem socjalistycznego stosunku pracy i opisanie jego podstawowych cech ma doniosłe znaczenie praktyczne i problem ten niejednokrotnie występuje w orzeczeniach organów powołanych do rozstrzygania sporów ze stosunku pracy.

Do zagadnień wstępnych należy też zagadnienie powstania pracowniczego stosunku pracy. Odpowiednie ujęcie i przedstawienie tych zagadnień było niezbędne dla wyjaśnienia szeregu kwestii z zakresu wypowiedzenia stosunku pracy.

Zasadnicza grupa norm ustawowych regulujących wypowiedzenie umowy o pracę mieści się w przepisach dwóch rozporządzeń z 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych i o umowie o pracę robotników. Obowiązują w tej dziedzinie również niektóre akty ustawodawcze pochodzące z okresu jeszcze wcześniejszego. Zarówno teoretyczne, jak i praktyczne znaczenie mają ponadto przepisy kodeksu zobowiązań.

Wiele nowych socjalistycznych aktów prawnych rozszerzyło przepisy specjalne odnoszące się do poszczególnych grup pracowników oraz rozbudowało przepisy ograniczające zakład pracy w możliwości wypowiedzenia umowy o pracę. Większość jednak zagadnień występujących w związku z wypowiedzeniem umowy o pracę została już wyjaśniona i utrwalona w praktyce, a zwłaszcza w orzecznictwie Sądu Najwyższego i w praktyce Centralnej Rady Związków Zawodowych. Również przepisy układów zbiorowych pracy tworzą wraz z przepisami ustawowymi reżym prawny dotyczący wypowiedzenia umowy o pracę. Trzeba przy tym pamiętać, że układy zbiorowe wykazują między sobą znaczne nieraz różnice tak pod względem formy, jak i treści.

Taki stan źródeł skłonił autora do osobnego omówienia wypowiedzenia stosunku pracy według przepisów ustawowych oraz do wyodrębnienia do osobnego rozdziału problematyki wypowiedzenia w postanowieniach układów zbiorowych pracy.

Książkę zamykają rozważania o nadużyciu wypowiedzenia umowy o pracę oraz o propozycjach nowego uregulowania wypowiedzenia umowy o pracę.

L. Kubicki: *Zbrodnie wojenne w świetle prawa polskiego*. PWN. Warszawa 1963 r., s. 188.

Liczba i rozmiar zbrodni hitlerowskich dokonanych w Polsce lub też przeciwko interesom Polski sprawiły, że przez szereg lat po wyzwoleniu sprawy o przestępstwa wojenne stanowiły jeden z najważniejszych i najbardziej przyciągających powszechną uwagę nurtów judykatury sądów polskich. W zestawieniu z działalnością w tej dziedzinie sądów innych państw alianckich liczba procesów prowadzonych w Polsce należy do rzędu największych. W literaturze naszej brak było jednak analizy tych procesów z punktu widzenia prawa karnego. Brak podobnej pracy odczuwano tym dotkliwiej, że międzynarodowy aspekt prawny problematyki zbrodni wojennych był dość szczegółowo i wielokrotnie opracowywany w polskiej doktrynie.

Łukę w tym zakresie wypełnia omawiana praca, której autor postawił sobie za zadanie dokonanie dokładnego przeglądu, krytycznej analizy i bilansu polskiego orzecznictwa karnego w dziedzinie odpowiedzialności za popełnione zbrodnie wojenne. O zakresie i rozmiarach tych zbrodni świadczy chyba najbardziej wymownie ogólny ich bilans, wyrażony językiem liczb. Jak bowiem ustalił Najwyższy Trybu-